Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Gemeente Zaltbommel
College van burgemeester en wethouders
D.t.v. de heer G. Rinkel
Afdeling realisatie en beheer
Postbus 10.002
5300 DA ZALTBOMMEL

Sector Brandweer
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 14-02-2013
Betreft: Advies bestemmingsplan Zaltbommel, Van Voordenpark I en II
Bijlage: Analyse van bestemmingsplan Zaltbommel, Van Voordenpark I en II

Briefnr: VR/BRW/3034/13/HH

Contactpersoon
Hans de Harder
T (024) 327 15 16
E hans.de.harder@vrgz.nl

Geacht college,

Op 31 oktober 2012 hebben wij, door tussenkomst van de afdeling realisatie en beheer, van u een verzoek om advies ontvangen over het bestemmingsplan 'Zaltbommel, Van Voordenpark I en II'. Op 5 november 2012 hebben wij een advies over dit bestemmingsplan uitgebracht.[1] Ondertussen is voor de inrichting Sachem Europe BV een nieuwe kwantitatieve risicoberekening opgesteld. Daarin zijn een aantal uitgangspunten gewijzigd. Deze wijzigingen hebben ertoe geleid dat er een verschuiving heeft plaatsgevonden in de scenario's die bepalend zijn voor het groepsrisico. Om die reden hebben wij onze beschouwing in het kader van de verantwoordingsplicht groepsrisico aangepast. Bij deze ontvangt u ons herzien advies op basis van de aangepaste beschouwing. Dit herzien advies vervangt ons advies van 5 november 2012.

Conclusies over het bestemmingsplan Zaltbommel Van Voordenpark I en II
Uit onze analyse (zie bijlage) blijkt dat, als gevolg van de aanwezigheid van de inrichting Sachem Europe B.V., calamiteiten denkbaar zijn met grote effecten binnen en buiten het plangebied. De kans op een dergelijke calamiteit is echter zeer klein.

Voor de bestrijding van het maatscenario bij Sachem Europe B.V. geldt dat wij niet in staat zullen zijn om het daadwerkelijke incident te voorkomen. Daarvoor is onvoldoende tijd beschikbaar. De bestrijding zal zich derhalve richten op het voorkomen en beperken van de gevolgeffecten. Daarvoor zijn voldoende randvoorwaarden aanwezig.

De mogelijkheden tot zelfredding zijn niet optimaal. Bij optreden van het maatscenario bij Sachem Europe B.V. is het essentieel dat mensen in gebouwen kunnen schuilen voor vrijkomende toxische

[1] Brief met onderwerp 'Advies bestemmingsplan Zaltbommel, Van Voordenpark I en II' en kenmerk 'VR/BRW/3157/12/HH'.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

stoffen. Wij verwachten dat de bestaande bebouwing hiervoor slechts beperkte mogelijkheden biedt. Verder is geconstateerd dat de mogelijkheden voor personen in de directe omgeving van Sachem Europe B.V. om een juiste gevaarsinschatting te maken beperkt zijn. Dit wordt zowel veroorzaakt door de kenmerken van de vrijkomende gevaarlijke stof als door het feit dat de gemeente Zaltbommel geen actieve risicocommunicatiecampagne voert. Een dergelijke campagne kan een positieve bijdrage leveren aan het maken van een juiste gevaarsinschatting door personen bij calamiteiten.

Ter verbetering van de mogelijkheden voor de zelfredzaamheid van burgers, zijn in de analyse in de bijlage twee mogelijke maatregelen benoemd. Wij wijzen u er echter op dat, hoewel deze maatregelen bijdragen aan het terugdringen van de risico's, de risico's niet tot nul kunnen worden gereduceerd. Ook na het treffen van de benoemde maatregelen kunnen zich calamiteiten voordoen waarbij de mogelijkheden voor de rampenbestrijding worden overstegen. Het is aan het bevoegd gezag dit risico expliciet te accepteren en in het ruimtelijk besluit te verantwoorden binnen de verantwoordingsplicht groepsrisico.

Wij verwachten u met dit advies van dienst te zijn geweest. Indien u nog vragen hebt naar aanleiding van dit schrijven, kunt u altijd contact opnemen met ondergetekende.

Wij ontvangen graag een afschrift van het door u genomen besluit.

Met vriendelijke groet,

J.A. de Harder
Adviseur risicobeheersing

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

BIJLAGE - ANALYSE VAN BESTEMMINGSPLAN ZALTBOMMEL, VAN VOORDENPARK I EN II

1. Gehanteerde documenten en voortraject

Bij het opstellen van dit advies hebben wij de volgende documenten gebruikt:

- Bestemmingsplan Zaltbommel, Van Voordenpark I en II (inclusief planregels en verbeelding), oktober 2012;
- Rapport: Externe veiligheid bestemmingsplan 'Zaltbommel, Van Voordenpark I en II', revisie 05, oktober 2012;
- Rapport: Kwantitatieve risicoanalyse Sachem B.V. te Zaltbommel ten behoeve van bestemmingsplan Van Voordenpark, revisie 0.1, 19 december 2012;
- Memo met onderwerp 'Resultaten risk ranking points' en projectnummer '0219575.02' van R. Steenbergen (Oranjewoud/Save) en J. Eskens (Oranjewoud/Save) aan de gemeente Zaltbommel, d.d. 8 februari 2013.

Over dit plangebied hebben wij reeds tweemaal een advies uitgebracht. Op 21 juni 2011 hebben wij geadviseerd over het bestemmingsplan 'Zaltbommel bedrijventerreinen'.[2] Dit betrof een groter plangebied dan het voorliggende bestemmingsplan. Vervolgens hebben wij op 5 november 2012 een advies uitgebracht dat specifiek gericht was op het gebied Van Voordenpark I en II.[3] Het voorliggende advies vervangt voor dit plangebied de eerder uitgebrachte adviezen.

2. Doelstelling van het advies

Dit advies heeft als doel inzicht te verschaffen in de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid, zodat deze onderwerpen kunnen worden betrokken bij de afweging door het bevoegd gezag of het groepsrisico te verantwoorden is. Daarnaast omvat het advies twee maatregelen die bij kunnen dragen aan het verbeteren van de mogelijkheden voor de zelfredzaamheid.

3. Selectie van het maatscenario

Hoewel de kans op een grootschalige calamiteit bij de opslag, het gebruik en het transport van gevaarlijke stoffen zeer klein is, wordt voor het toetsen van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid een maatscenario gehanteerd. Dit is een scenario waarbij de effecten zeer groot zijn, maar waarvan het nog denkbaar is dat deze zich voor kan doen.

In het document 'Externe veiligheid bestemmingsplan 'Zaltbommel, Van Voordenpark I en II" is aangegeven dat de gemeente Zaltbommel alleen een verantwoordingsplicht heeft over het groepsrisico veroorzaakt door Sachem Europe B.V. (verder: Sachem). Hieronder is voor Sachem een maatscenario geselecteerd.

In het memo met onderwerp 'Resultaten risk ranking points' zijn onder andere de 'societal risk ranking points' inzichtelijk gemaakt. Met deze risk ranking points wordt inzicht verkregen in de bijdrages van verschillende incidentscenario's aan het totale groepsrisico. Hieruit blijkt dat het scenario 'Opslagtanks ECH-T01-10 min' voor 93% het groepsrisico bepaald bij de gewenste

[2] Brief met als onderwerp 'Advies bestemmingsplan Zaltbommel bedrijventerreinen' en met briefnummer 'VR/BRW/11/3127/HH'.
[3] Brief met onderwerp 'Advies bestemmingsplan Zaltbommel, Van Voordenpark I en II' en kenmerk 'VR/BRW/3157/12/HH'.

ruimtelijke situatie. Daarom is het scenario volledige uitstroom in tien minuten van epichloorhydrine uit de opslagtank geselecteerd als maatscenario.

4. Beschouwing van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid
Onderstaand worden de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid voor het maatscenario beschouwd. Voor de slachtofferbepaling is gebruik gemaakt van de slachtoffermodule uit de handreiking Verantwoorde brandweeradvisering externe veiligheid.[4]

Rampenbestrijding	
Materieel	De mogelijkheden voor de rampenbestrijding liggen bij dit scenario voornamelijk in het afdekken van het vrijgekomen product met schuimvormend middel. Hiervoor is minimaal de inzet van één schuimblusvoertuig noodzakelijk. Deze kan na ongeveer 20 tot 25 ter plaatse zijn.
Bereikbaarheid	De bereikbaarheid van een calamiteit bij Sachem is goed.
Blus-/koelwater	Voor het bestrijden van de effecten van het maatscenario is veel, direct bruikbaar, bluswater noodzakelijk. Op het terrein van Sachem en in de directe omgeving zijn voldoende bluswatervoorzieningen beschikbaar.
Tijd	De tank met epichloorhydrine zal reeds volledig zijn uitgestroomd voordat een schuimblusvoertuig ter plaatse kan zijn. Er is dan ook geen tijd beschikbaar om het maatscenario te voorkomen.
Slachtoffers	Bij optreden van dit scenario past het aantal te verwachten slachtoffers binnen de mogelijkheden voor de rampenbestrijding. Wij verwachten namelijk minder dan tien slachtoffers die binnen één uur medische hulp behoeven. Binnen dit eerste uur zijn maximaal tien ambulances beschikbaar.
Zelfredzaamheid	
Schuilen/vluchten	Bij optreden van het maatscenario is het noodzakelijk dat aanwezige personen binnen kunnen schuilen voor de toxische belasting als gevolg van de uitstroom van epichloorhydrine. Daarbij is het van belang dat eventueel aanwezige mechanische ventilatie in gebouwen kan worden uitgeschakeld. Door ons valt niet te toetsen of dit daadwerkelijk het geval is. De verwachting is echter dat een dergelijke voorziening op dit moment niet aanwezig is in de bestaande bebouwing.
Aanwezige populatie	Binnen het bestemmingsplan worden geen functies mogelijk gemaakt die specifiek bedoeld zijn voor verblijf door verminderd of niet-zelfredzame personen. Wij wijzen u er echter op dat als gevolg van een verstandelijke of fysieke beperking een deel van de aanwezigen desalniettemin als verminderd of niet-zelfredzaam moet worden beschouwd.
Alarmering	Het landelijk sirenenetwerk is aangelegd om op grote schaal burgers

[4] Verantwoorde brandweeradvisering externe veiligheid, een samenspel tussen veiligheid, ruimtelijke ordening en milieu, eerste uitgave, maart 2010.

	te alarmeren. De verwachting is dat waarschuwing via dit sirenenetwerk voldoende hoorbaar zal zijn voor personen in het plangebied die buiten verblijven.[5] Vanaf medio 2013 is daarnaast alarmering van burgers mogelijk via mobiele telefoons door het operationeel worden van NL-alert.[6]
Gevaarsinschatting	De verspreiding van toxische dampen bij vrijkomen van epichloorhydrine kan onzichtbaar zijn.[7] Het gevaar zal om die reden voor personen in de omgeving van Sachem Europe BV dan ook lastig in te schatten zijn. Verder communiceert de gemeente Zaltbommel niet actief over de risico's van de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen en over hoe te handelen in geval van een calamiteit. Actieve risico-communicatie draagt naar verwachting bij aan de mate waarin aanwezige personen in staat moeten worden geacht om het gevaar te onderkennen en juist te handelen in geval van een incident.

5. Mogelijke maatregelen ter verbetering van de mogelijkheden voor de rampen-bestrijding en de zelfredzaamheid van burgers

Onderstaand worden mogelijke maatregelen gegeven ter verbetering van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid van burgers. Dit betreft een niet-limitatieve opsomming. Niet alle maatregelen zijn te treffen binnen de ruimtelijke procedure. Indien u één of meerdere van onderstaande maatregelen overweegt te treffen, verzoeken wij u contact met ons op te nemen over de exacte uitvoering.

1. *Burgers en bedrijven voorlichten over de risico's van gevaarlijke stoffen (actieve risicocommunicatie)*
   Actieve risicocommunicatie kan een positieve bijdrage leveren aan een juiste gevaarsinschatting door burgers bij calamiteiten. Een juiste gevaarsinschatting draagt bij aan de zelfredzaamheid van burgers. Om die reden adviseren wij u bewoners en bedrijven binnen het effectgebied van Sachem voor te lichten over de risico's en hen een handelingsperspectief te bieden in geval van een calamiteit. Voor bedrijven kan er bijvoorbeeld voor worden gekozen om het opnemen van externe incidentscenario's in de aanwezige BHV-plannen te stimuleren.
2. *Eventueel aanwezige mechanische ventilatie in gebouwen binnen het effectgebied van Sachem (laten) voorzien van een mogelijkheid om deze ventilatie centraal uit te schakelen*
   Indien bijvoorbeeld NO_2 vrijkomt als gevolg van een brand bij Sachem dienen aanwezige personen in het effectgebied de mogelijkheid te hebben om binnen gebouwen te schuilen. Het is dan van belang dat eventueel aanwezige mechanische ventilatie centraal uitschakelbaar is. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het van belang is om in geval van een calamiteit deze mogelijkheid ook daadwerkelijk te gebruiken. De bewoners of gebruikers van het betreffende pand dienen derhalve op de hoogte te worden gesteld van deze mogelijkheid, bijvoorbeeld door actieve risicocommunicatie (zie ook maatregel 1).

[5] Bron: Meetpunten- en sirenekaarten, regio Gelderland-Zuid.
[6] NL-alert biedt de mogelijkheid om tekstberichten te versturen naar mobiele telefoons binnen een bepaald geografisch gebied. Deze techniek werkt op basis van Cell Broadcast en bereikt daarom alle mobiele telefoons die op dat moment zijn ingeschakeld (in tegenstelling tot bijvoorbeeld sms-alerts, waarbij berichten naar aangemelde individuele telefoons worden verstuurd via SMS).
[7] Bron: Eric-kaarten: http://www.ericards.net/psp/ericonline.psp_ericard?lang=5&subkey=20231157.

Hoewel toepassing van deze voorziening met de vaststelling van dit bestemmingsplan niet kan worden geëist adviseren wij u desalniettemin om toepassing van een dergelijke voorziening actief te stimuleren.